روزنه

نگرانی امارات از فعالیت هسته‌ای و برنامه موشکی ایران

● **فارس:** «لانا زکی نسیبه»، نماینده دائم امارات در سازمان ملل، درباره آنچه فعالیت هسته‌ای ایران و تلاش برای توسعه برنامه موشکی ایران نامید، ابراز نگرانی کرد. وی در ادامه ادعاهای خود، گفت: «امیدوار بودیم توافق هسته‌ای ایران و ۱+۵ انگیزه‌ای برای این کشور به‌منظور گشودن صفحات جدید و افزایش اعتماد در قبال طبیعت مسالمت‌آمیز برنامه هسته‌ای‌اش باشد؛ اما تهران همچنان با سخنان ملتهب، تولید سلاح و تسلیح برخی شبه‌نظامیان، به امنیت منطقه ضربه می‌زند؛ علاوه اینکه یک کشور حامی تروریسم نیز هست».نسیبه در ادامه بار دیگر ایران را به التزام تام در قبال تعهدات بین‌المللی و مسئولیت‌هایش به موجب پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای فرا خواند. او سپس از نگرانی عمیق امارات درباره توسعه برنامه هسته‌ای و موشکی کره شمالی و اجرای آزمایش‌های موشکی به وسیله این کشور سخن گفت و افزود این اقدامات با ساده‌ترین قوانین بین‌المللی در تناقض است.

دور جدید اجلاس ایران، سوئیس و سوریه در آینده نزدیک

● **تسنیم:** حسین جابری انصاری، معاون عربی و آفریقا وزارت امور خارجه که برای رایزنی درباره بحران سوریه به سوئیس سفر کرده است با معاون وزیر خارجه و رئیس آژانس کمک‌های بشردوستانه سوئیس دیدار و پیرامون ابعاد انسانی بحران سوریه گفت‌وگو کرد.امانوئل بسلر، رئیس آژانس کمک‌های بشردوستانه سوئیس در این ملاقات، با تقدیر از نقش اساسی جمهوری اسلامی ایران در شکل گیری اجلاس سه‌جانبه سوئیس، ایران و سوریه در زمینه تسهیل کمک‌های انسانی به سوریه، بر آمادگی کشورش جهت تقویت همکاری‌ها در این زمینه تأکید کرد.جابری انصاری، معاون وزیر امور خارجه نیز در این دیدار، توجه به ابعاد انسانی بحران‌های منطقه را بسیار مهم دانست و با اشاره به اهمیت بُعد انسانی بحران سوریه افزود: بدون توجه به دو بُعد سیاسی و مبارزه با تروریسم، تلاش‌های جاری برای حل بحران سوریه به نتایج قطعی منتهی نمی‌شود.در پایان این نشست طرفین با تأکید بر برگزاری دور جدید اجلاس سه‌جانبه ایران، سوئیس و سوریه در آینده نزدیک، خواستار تسهیل ارسال کمک‌های انسان‌دوستانه به سوریه شدند.

مقام ارشد دولت آمریکا مدعی شد؛

امضای ۳ توافق‌نامه، هم‌زمان با توافق هسته‌ای با ایران

● **ایلنا:** در ادامه جنجال رسانه‌های آمریکا درباره وجود اسناد محرمانه بین ایران و آمریکا برای پرداخت پول نقد به ایران و لغو تحریم‌های بانکی، یکی از منابع آگاه ارشد اوباما در مذاکرات با ایران مدعی شد سه توافق جداگانه هم‌زمان با توافق هسته‌ای با ایران در یک روز امضا شده است. به گزارش «واشنگتن اگزمینر» برت مک گورک، نماینده ویژه اوباما روز جمعه در نشست خبری وزارت خارجه اعلام کرده تعدادی اسناد در روز نهایی‌شدن توافق هسته‌ای با ایران به امضا رسیده که براساس گفته این منبع آمریکایی این توافق‌ها شامل برداشته‌شدن تحریم بانک ایرانی و برداشته‌شدن اتهام‌های تعدادی از ایرانی‌ها در ازای آزادی زندانی‌های آمریکا و پرداخت ۱.۷ میلیارد دلار بدهی آمریکا هستند.

معاون وزیر خارجه:

قبل از تحریم‌ها روابط اقتصادی خارجی منظمی نداشتیم

● **ایرنا:** ابراهیم رحیم‌پور، معاون آسیا و اقیانوسیه وزیر خارجه، گفت: بعد از اجرای برجام در رابطه با وضعیت همکاری‌های اقتصادی کشور با دنیا، بحث‌های متفاوتی شده و حرف‌هایی که بعضی از آنها آرزوست و با واقعیت منطبق نیست و برخی دیگر نیز منطبق است.

او گفت: چون مملکت از یک تاریکخانه بیرون آمده است، نور آفتاب قدری چشم را می‌زند. از این نظر قاعدتا دولت برای حرکت در وضعیت غیرتحریمی نیازمند برنامه‌ریزی جامع است.

این دیپلمات بلندپایه کشور، تصریح کرد: حرف، قول، قرار، تعهدات و امضاها هم زیاد است. تا مدتی پیش نیز سازمان برنامه منسجمی نداشتیم، اما دولت فعلی منظم‌تر است. از این نظر با توجه به نیازها و بازارهای بیرونی، اینکه با کدام کشورها و چگونه باید کار کنیم، این در آزمون‌وخطاست.

رحیم‌پور افزود: حتی می‌توانیم بگوییم قبل از تحریم‌ها نیز به این دلیل که پولدار بودیم، روابط اقتصادی خارجی منظمی نداشتیم. در دولت قبلی نیز ۸۰۰ میلیارد آمده و همین برای خرید انجام شده است. در شرایط نوین این محاسبات انجام می‌شود که چگونه عمل کنیم.

معاون وزیر امور خارجه گفت: آسیا و کشورهایی که در دوره تحریم‌ها با ایران خوب کار کرده‌اند، اکنون در شرایط طبیعی و عادی می‌توانیم با آنها کار کنیم، به‌خصوص اینکه یک‌سری بازارها هستند که بازار صادرات ما محسوب می‌شوند.

روزنامه‌نگار دیپلمات

نگاهی به زندگی دکتر حسین فاطمی در سالگرد انتصاب به وزارت خارجه

مرجان توحیدی

وزیر خارجه‌ای که بیش از آنکه دیپلمات باشد، روزنامه‌نگار بود؛ دکتر سیدحسین فاطمی. وزیر خارجه‌ای که در روزهای سخت دولت مصدق، یعنی در همان فاصله ۲۵ مرداد ۳۲ تا ۲۸ مرداد، برای بیان مخالفتش با آنچه روی داده، به روزنامه‌اش پناه برد؛ باختر امروز. روزنامه‌ای که رفته‌رفته ارگان جبهه ملی شد. این دانش‌آموخته حقوق، نخستین ایرانی‌ای بود که مدرک دکترای روزنامه‌نگاری گرفت؛ از دانشگاه «هوتاهود انترناسیونال» فرانسه. بعد از بازگشت به تهران بود که از سال ۱۳۲۸ انتشار روزنامه را با سردبیری خود آغاز کرد.

فاطمی ۱۹ مهرماه سال ۱۳۳۱ به‌عنوان وزیر امور خارجه دولت مصدق معرفی می‌شود. این انتخاب به دنبال تصمیم مصدق برای قطع رابطه با بریتانیا بود. ازآنجاکه حسین نواب، وزیر وقت امور خارجه، با این تصمیم موافق نبود، روز ۱۷ مهرماه از سمت خود استعفا داد؛ یعنی همان روزی که تصمیم مصدق به اجرا گذاشته شد. بعد از آن آقای نخست‌وزیر، حسین فاطمی را که در آن مقطع نماینده تهران در مجلس هفدهم شورای ملی بود و هم‌زمان مدیریت روزنامه باختر امروز را هم برعهده داشت، به‌عنوان وزیر جدید انتخاب کرد. ریشه اختلافات ایران و بریتانیا هم به دلیل موضوع ملی‌شدن صنعت نفت بود؛ موضوعی که فاطمی و مصدق را به هم پیوند داده بود و این پیوند تا جایی پیش رفت که مصدق، فاطمی را بعد از شهادتش به‌عنوان طراح ایده ملی‌کردن نفت معرفی کرد. محمدعلی موحد در کتاب «خواب آشفته نفت» درباره فاطمی و پیشنهاد ملی‌کردن نفت چنین می‌نویسد: «دکتر مصدق خود در لایحه‌ای که در دی‌ماه ۱۳۳۴ به دیوان‌عالی کشور فرستاد، پیشنهاد ملی‌کردن نفت را به فاطمی نسبت داده است: ملی‌شدن صنعت نفت در سراسر کشور ابتکار شادروان دکتر حسین فاطمی است که چون کمیسیون نفت مجلس شورای ملی پس از چند ماه مذاکره و مباحثه نتوانست راجع به استیفای حق ملت از شرکت نفت انگلیس و ایران تصمیمی اتخاذ کند، دکتر فاطمی با من که رئیس کمیسیون بودم، مذاکره نمود و گفت با وضعی که در این مملکت وجود دارد، استیفای حق ملت کاری است مشکل. خصوصا که دولت انگلیس مالک اکثریت سهام شرکت است و به‌عنوان مالیات بر درآمد هر سال مبلغ مهمی از شرکت استفاده می‌کند؛ بنابراین اول باید در فکر آتیه بود که از مال ملت بیش‌ازاین سوءاستفاده نکنند و عواید نفت هرچه هست نصیب ملت ایران بشود. سپس راجع به گذشته هر اقدامی ممکن باشد نمود. همان‌طور که کشور انگلیس بعضی از صنایع خود را ملی کرده است، برای اینکه منافع آن نصیب ملت شود، ایران هم نفت خود را در سراسر کشور ملی کند تا دنیا بداند که نمایندگان جبهه ملی جز آسایش مردم چیزی نمی‌خواهند و با هیچ سیاستی سازش ندارند. این پیشنهاد گذشته از اینکه مفید بود، کار ما را نیز سهل می‌کرد و لازم نبود که اول بطلان قرارداد ۱۹۳۳ را که در زمان دیکتاتوری و اختناق ملت ایران منعقد شده بود، ثابت کنیم. این بود که با نظریات آن شادروان موافقت نمودم و قرار شد که ایشان پیشنهاد خود را در جلسه نمایندگان جبهه ملی بدهند و ببینیم نظر دیگران چه خواهد بود. درجلسه‌ای که در خانه آقای نریمان تشکیل گردید، دکتر فاطمی پیشنهاد خود را مطرح نمود و مورد موافقت حضار در جلسه قرار گرفت و آن را امضا نمودند».

حسین شاه‌حسینی: فاطمی غمخوار ملت بود و از طریق نوشته‌هایش در روزنامه باختر با توده مردم ارتباط داشت. از روز نخستی که در روزنامه باختر قلم زد، مطالبی را بیان کرد که درددل جامعه است. وی در نوشته‌هایش راه را نشان داده و تنها به اعتراض سیاست‌ها و روش پهلوی اکتفا نکرده، بلکه با نوشته‌هایش علاوه بر روشنگری راه را نیز نشان داده است

خاستگاه فاطمی

نگاه به ملی‌شدن نفت و ادبیاتی که فاطمی در روزنامه خود از آن بهره می‌برده و البته خلق‌وخویش او را به‌عنوان یک نیروی تمام‌عیار چپ در کابینه مصدق معرفی می‌کند.

اما حسین فاطمی به سبب خاستگاه خانوادگی خود، چهره‌ای مذهبی هم به شمار می‌رود. پدرش، آقاسیدمحمد نائینی، روحانی معروف نائین بود که سیف‌العلما لقب گرفته بود. چهار پسر داشت به نام‌های سیف‌پور، نصرالله و معصومی که پسر چهارم حسین نام گرفت.

اما مهرداد خدیر در مطلبی که در سایت عصر ایران نوشته، فاطمی را به نقل از مرحوم عزت‌الله سحابی این‌چنین معرفی می‌کند: «مرحوم عزت‌الله سحابی در «نیم‌قرن خاطره و تجربه» آورده است: فاطمی‌ها به لحاظ سیاسی به‌طور کلی خانواده خوش‌نامی نبودند. یکی از برادران دکتر فاطمی استاندار خوزستان بود که گفته می‌شد عامل اجرای سیاست‌های شرکت نفت جنوب است. برادر دیگرش هم در اصفهان در خدمت حاکمیت بود و واقعا دکتر حسین فاطمی در آن خانواده یک استثنا بود».

فاطمی پس از آنکه وارد وزارت خارجه شد، قطع رابطه با انگلیس را در دستور کار خود قرار داد و بعد هم سفارت انگلستان در تهران و کنسولگری‌های آن کشور در شهرستان‌ها را بست. سایت «تاریخ ایرانی» در مطلبی درباره عملکرد فاطمی در وزارت خارجه می‌نویسد: «در طول ۹ ماه دوره وزارت خود دخالت‌های دربار در روابط خارجی ایران را کاهش داد و ۸۵ نفر از کارمندان وزارت امور خارجه را که متعلق به خانواده‌های اشراف قدیم بودند اخراج کرد».

فاطمی البته قبل از آنکه در دولت مصدق وزیر امور خارجه شود، سخنگوی دولت او بود؛ دورانی که به گواه برخی از فعالان سیاسی و تاریخ‌پژوهان بیشترین گزارش‌ها را به مردم ارائه داده است. محمد ترکمان با اشاره به سخنان دکتر فاطمی درباره شفافیت رویکرد دولت ملی گفته است: «او سخنگوی دولت دکتر مصدق بود؛ دولتی که به‌دلیل گزارش‌های مکرری که به مردم می‌داد، به دولت شفاف معروف شده بود». فاطمی در ۲۲ آبان ۱۳۳۱ می‌گوید: «آقایان می‌دانند دولت ملی دکتر مصدق تاکنون هر تصمیمی گرفته، با نظر و ارشاد مردم بوده و مطلبی را تاکنون دولت از مردم پنهان نکرده است». با توجه به اسنادی که موجود است، به ضرس قاطع می‌توان گفت تنها دولت دکتر مصدق می‌تواند چنین ادعایی بکند و بگوید هیچ مطلب پنهانی از مردم نداشته و رویکرد خود را دائم گزارش داده است». ترکمان این سخنان را در نشست تخصصی «تاریخ‌نگاری جنبش ملی‌شدن صنعت نفت با محوریت دکتر حسین فاطمی» مطرح کرده بود. لطف‌الله میثمی در همان نشست درباره فاطمی چنین گفته بود: «ازجمله زمانی که مصدق نخست‌وزیر بود، محمدرضا شاه در دیداری چهارساعته به وی (فاطمی) پیشنهاد داد که نخست‌وزیر شود و در پایان مذاکره از وی تقاضا کرد که این دیدار و سخنان وی مخفی بماند، اما فاطمی در پایان این دیدار به شاه می‌گوید من چاره‌ای ندارم جز اینکه این سخنان را به پیشوا (مصدق) بگویم و بعدا همه این مذکرات را به اطلاع نخست‌وزیر می‌رساند بدون اینکه لحظه‌ای در همراهی مصدق تعلل یا تردید کند.

بنده می‌خواهم بگویم پس از این دیدار و بیان آن برای مصدق، فاطمی دیگر مصلحت نمی‌بیند که او را تنها بگذارد و بهترین شناخت‌ها را درباره شاه به وی می‌دهد. اگرچه شاه برای رخنه در حلقه دوستان و یاران مصدق افراد دیگری را نیز ملاقات کرد و به آنها وعده‌هایی داد که بعدا مشخص شد اما فاطمی با فاش‌کردن جزئیات دیدارش با شاه، هم نقشه‌های وی را برملا کرد و هم به مصدق یک هشدار و اطلاع درباره رفتارهای پنهانی شاه داد و وفادارانه در کنار دولت ملی ماند.

این دیدگاه برخلاف دیدگاه افرادی مانند احمد بنی‌جمالی است که معتقدند که مصدق و فاطمی پیوند راهبردی نداشتند و در واقع اهدافی سلبی، مثل جبهه ضداستعماری و نهضت ملی‌شدن نفت و مقابله با تقلب انتخاباتی مجلس شانزدهم آنها را به هم نزدیک کرده بود (گفت‌وگو با سایت تاریخ ایرانی).

حسین شاه‌حسینی، از مبارزان نهضت ملی در همان نشست در باره فاطمی گفته بود: «فاطمی غمخوار ملت بود و از طریق نوشته‌هایش در روزنامه باختر با توده مردم ارتباط داشت. از روز نخستی که در روزنامه باختر قلم زد، مطالبی را بیان کرد که درددل جامعه است. وی در نوشته‌هایش راه را نشان داده و تنها به اعتراض سیاست‌ها و روش پهلوی اکتفا نکرده، بلکه با نوشته‌هایش علاوه بر روشنگری راه را نیز نشان داده است. فاطمی در آخرین مرحله در نطق روز ۲۵ مرداد خود گفت: «تا زمانی که خانواده پهلوی بر مسند قدرت هستند، این مردم نجات پیدا نمی‌کنند». به این شکل بود که طومار زندگی وی برای آزادی و ملت ایران در هم پیچانده شد».

ترور نافرجام

فاطمی در تاریخ زندگی‌اش دوبار ترور می‌شود. اولین ترور او مربوط است به همان دوره‌ای که به‌تازگی راهی مجلس شورای ملی شده است. اصلا همین ترور باعث می‌شود که تا چند ماه نتواند در جلسات مجلس شرکت کند. او بیست‌وپنجم بهمن سال ۱۳۳۰ در چهارمین سالگرد رفیقش محمود مسعود، مدیر روزنامه «مرد امروز» درحالی‌که مشغول سخنرانی در گورستان ظهیرالدوله بود، از سوی محمد عبدخدایی از اعضای فداییان اسلام مورد اصابت گلوله قرار گرفت. عبدخدایی در آن زمان تنها ۱۵ سال داشت. عبدخدایی یک بار دیگر در اسفند ۹۳ درحالی‌که گرد پیری بر چهره دارد باز هم اعلام کرد که اگر به گذشته بازگردد، باز هم فاطمی را ترور خواهد کرد. عبدخدایی در آن مصاحبه که با برنامه شناسنامه صورت گرفته بود، مدعی شده بود: «بعد از ملی‌شدن نفت مرحوم نواب‌صفوی نظرش این بود که بین جبهه ملی و دربار توافق شده است و رابط این توافق آقای فاطمی است و هیچ‌کس جز او صحه مصدق نیست که رابط این جریان باشد. سیدعبدالحسین واحدی به من گفت: حاضری شهید شوی و مردانه به میدان بروی؟ گفتم بله. گفت رابط بین دکتر مصدق و دربار دکتر فاطمی است. او قصد جان نواب صفوی را کرده است. ما اجازه نمی‌دهیم که کسی قصد جان رهبر فدائیان را بکند. کلت را آورد و به من گفت همین ماشه را بچکانی جریان تمام می‌شود. من چون نوجوان بودن نمی‌توانستم کلت را در جیب کتم بگذارم. همان روز اسلحه را لای نان سنگک گذاشتم و...».

سرمقاله‌های ضدکودتا

حسین فاطمی پنج روز قبل از کودتای اول یعنی ۲۵ مرداد ۱۳۲۸ به کشور بازمی‌گردد. او پس از یک دوره سفر اروپایی که به منظور پیگیری درمان عوارض ترور صورت گرفته بود، صبح روز سه‌شنبه ۲۰ مرداد ۱۳۳۲ به تهران بازگشت و شب کودتا یعنی نیمه‌شب بیست‌وچهارم به طور موقت از سوی کودتاچیان بازداشت شد. به نوشته موحد، او در سرمقاله شماره بیست‌وپنجم مرداد باختر امروز ملاحظات رسمی را کنار نهاد و دربار محمدرضا شاه را «قبله‌گاه هرچه دزد، هرچه بی‌ناموس، هرچه واخورده اجتماع... و تنها تکیه‌خواه خارجیان و نقطه اتکای سفارت انگلیس» خواند.

صبح روز ۲۵ مرداد با اعلام خنثی‌شدن توطئه، اعضای دولت و سران جبهه ملی با نخست‌وزیر تشکیل جلسه دادند و فاطمی در این جلسه خواهان تشکیل دادگاه صحرایی و مجازات کودتاچیان شد؛ موضوعی که با مخالفت مصدق مواجه شد. جمال صفری از کسانی که خود در روزنامه باختر امروز با فاطمی کار کرده درباره روایت آن روز چنین گفته است: «فاطمی در خانه مصدق بود. به من زنگ زد و گفت تیتر یک دادگاه صحرایی اعدام کودتاچیان باشد. دوباره یک ساعت بعد زنگ زد و گفت: تیتر را عوض کن و بزن دادگاه قانونی و محاکمه کودتاچیان. دوباره یک ساعت بعد زنگ زد و گفت محاکمه قانونی. من اعتراض کردم که چرا پشت‌سرهم تیتر را با چنین شرایط سختی عوض می‌کنید؟ گفت چه کنم این پیرمرد {مصدق} همش می‌گوید قانون، قانون!»

به روایت موحد، صبح روز بیست‌وپنجم به‌دنبال اعلامیه‌هایی که از سوی جبهه ملی و احزاب و اتحادیه‌های هواداران مصدق انتشار یافته بود میتینگ بزرگی در بهارستان تشکیل شد. در آن روز جلالی، شایگان، زیرک‌زاده و بعد فاطمی و رضوی سخنرانی کردند. موحد از قول مهندس حسیبی در روایت خود از آن روز درباره فاطمی چنین نوشته است: «دکتر فاطمی از همه شدیدتر سخنرانی کرد و شاه فراری را فرزند کودتاچی و نوکر شرکت سابق ۳۲ سال قبل خواند و رسما خواهان طرد او شد...».

به روایت موحد، «باختر امروز» در شماره ۲۶ مرداد خود چنین نوشت: «برو ای خائن، برو ای اسیر اجنبی که تاریخ جنایت‌آمیز دودمان ۳۰ساله پهلوی را تکمیل کردی. باختر امروز بیست‌وپنجم مرداد ماه را ورق آخر و برگ نهایی ۱۲ سال سلطنت محمدرضا شاه دانست». فاطمی در آن سخنرانی همچنین مطالبی را مطرح می‌کند که بعدا آن را طرح جمهوری فاطمی تلقی می‌کنند. روز بیست‌وپنجم تظاهرکنندگان همچنین مجسمه‌های شاه را در میدان بهارستان، راه‌آهن، پارک شهر، سپه و... پایین می‌کشند و تصاویر آن در روزنامه اطلاعات منتشر می‌شود. این موضوع به روایت موحد، در دادگاه مصدق هم مطرح می‌شود؛ در این دادگاه مصدق به دفاع از فاطمی می‌پردازد.

دفاع مصدق از فاطمی در دادگاه

مصدق در جلسه بیستم دادگاه به تاریخ ۱۰ آذر ۱۳۳۲ چنین می‌گوید: «... دکتر فاطمی گذشته از اینکه روزنامه‌نگار بود، یک شم سیاسی فوق‌العاده‌ای هم دارد که به او لازم نبود دستوراتی بدهم. در آمریکا با هرکس می‌خواست مصاحبه می‌کرد و با هرکس هرچه صلاح مملکت بود می‌گفت؛ ولی دکتر فاطمی به تیر ناگهانی مبتلا شد. از این نظر ایشان سخنگوی دولت بودند و ماه‌ها ایشان امتحان توقیف کرده‌اند، بکند، عرضی ندارم. این سخنگوی دولت به‌قدری حالش عصبانی بود و از حال طبیعی خارج شده بود که کسی با او یک کلمه حرف هم نمی‌توانست بزند. اگر از او بازپرسی فرموده و او گفته باشد که سخنگویی‌های او به دستور شخص من یا به تصویب هیأت وزیران بوده است من یک جوانمردی هستم که تمام مسئولیت کار او را در این دادگاه به عهده می‌گیرم و هر مجازاتی که نسبت به سخنگوی دولت وارد فرمودید من از عهده برمی‌آیم...».

مصدق: ... دکتر فاطمی گذشته از اینکه روزنامه‌نگار بود، یک شم سیاسی فوق‌العاده‌ای هم دارد که به او لازم نبود دستوراتی بدهم. در آمریکا با هرکس می‌خواست مصاحبه می‌کرد و با هرکس هرچه صلاح مملکت بود می‌گفت؛ از این نظر ایشان سخنگوی دولت بودند و ماه‌ها ایشان امتحان آن را داده بودند که هیچ‌وقت آنچه را که گفته بودند برخلاف نظریات دولت نبوده

بعد از بیست‌وهشتم

روز بیست‌وهشتم مرداد، دفتر «باختر امروز» را هم غارت می‌کنند و همه‌چیز را به هم می‌ریزند. فاطمی بعد از کودتای بیست‌وهشتم مرداد تا هشت ماه مخفی شده بود؛ مدتی را در جنوب تهران و مدتی را هم در منزل یکی از اعضای حزب توده در تجریش. تا اینکه ظاهرا حضور او را یکی از همسایگان کشف می‌کند و بعد هم اطلاع داده می‌شود؛ این روایت برادرزاده فاطمی در پاریس است. وزیر خارجه پیشین، ششم اسفند ۱۳۳۲ بازداشت شد. به روایت لطف‌الله میثمی، قرار بوده در حین دادرسی، با یک حرکت به ظاهر خودجوش مردمی به دست شعبان جعفری و مریدانش به قتل برسد که او و خواهرش مجروح می‌شوند. حسین فاطمی را به تاریخ هفت مهر سال ۱۳۳۳ به حکم دادگاه نظامی و غیرعلنی در اتهام به اقدام برای برکناری شاه و اقدام بر ضد سلطنت مجرم شناخته و به اعدام محکوم می‌کنند. حسین فاطمی نوزدهم آبان سال ۳۳ درحالی‌که تب‌دار بود با جسمی بیمار راهی جوخه اعدام می‌شود؛ در میدان تیر لشکر ۲ زرهی واقع در پادگان قصر. پیکر او در کنار شهدای ۳۰ تیر در گورستان ابن‌بابویه به خاک سپرده شد. به این ترتیب روزنامه‌نگاری که در ۳۲ سالگی به وزارت امور خارجه رسیده بود، در ۳۴ سالگی به شهادت می‌رسد.

کوتاه دیپلماسی

کلینتون:

برنامه موشکی ایران باید تحت نظارت باشد

● **ایسنا:** سایت افشاگر ویکی‌لیکس در اقدامی جدید، به انتشار متن سخنرانی‌های خصوصی هیلاری کلینتون، نامزد حزب دموکرات در انتخابات ریاست‌جمهوری پیش رو در آمریکا و وزیر امور خارجه پیشین این کشور، پرداخته است که بر اساس آن، کلینتون در یک سخنرانی در سال ۲۰۱۳ گفته بود: با حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران، درد و رنج بالا می‌رود. وقتی گزینه دیگری وجود نداشته باشد، باید تأسیسات هسته‌ای‌شان را بمباران کنیم. این کار عواقبی خواهد داشت؛ اما محاسبه درباره اینکه چه خواهد شد، سخت است.وی در سخنرانی دیگری در اکتبر ۲۰۱۳، درباره لزوم نظارت بر برنامه موشکی ایران صحبت کرده و گفته بود: اگر ایرانی‌ها اجازه ندهند برنامه موشکی‌شان تحت نظارت بین‌المللی قرار گیرد، نشان‌دهنده جدی‌نبودن‌شان (در مذاکرات هسته‌ای) است و شاید بر سر سانتریفیوژهایشان هم توافق نکنند.

آخرین پیگیری‌ها درباره وضعیت ۲ ایرانی بازداشت‌شده در کویت

● **ایسنا:** سفیر جمهوری اسلامی ایران در کویت با اشاره به بیانیه وزارت کشور کویت مبنی بر دستگیری دو شهروند ایرانی ساکن در این کشور عربی به اتهام عکس‌برداری از یکی از حسینیه‌های کویت، اظهار کرد: از زمان اعلام این خبر، بخش کنسولی سفارت جمهوری اسلامی ایران در حال پیگیری وضعیت این دو هم‌وطن ایرانی است. علیرضا عنایتی افزود: هنوز از سوی مراجع ذی‌ربط رسمی کویتی، در ارتباط با این موضوع به ما اطلاع‌رسانی مستقیمی نشده است ولی از طریق بیانیه وزارت کشور کویت، متوجه این موضوع شدیم و ان‌شاءالله پیگیری‌های لازم را صورت خواهیم داد.این دیپلمات عالی‌رتبه کشورمان ابراز امیدواری کرد هرچه زودتر وضعیت این دو ایرانی ساکن در کویت، مشخص شود و مشکل پیش‌آمده برای آنان رفع شود.گفتنی است، وزارت کشور کویت صبح روز جمعه اعلام کرده بود دو ایرانی را که در حال عکس‌گرفتن از یکی از حسینیه‌های این کشور در منطقه «حولی» و دیگر اماکن بوده‌اند، بازداشت کرده و تصاویر گرفته‌شده به‌وسیله این دو، مشکوک است.

درخواست احمد شهید برای آزادی ۳ زندانی دوتابعیتی

● **ایسنا:** احمد شهید، گزارشگر ویژه سازمان ملل درباره حقوق بشر ایران در اقدامی مداخله‌جویانه خواستار آزادی سه زندانی دوتابعیتی - نازنین زاغری، باقر نمازی و کمال فروغی - در ایران شد.

نازنین زاغری که در ماه آوریل ۲۰۱۶ بازداشت شده بود، به‌تازگی به اتهام تلاش برای براندازی نظام ایران به پنج سال حبس محکوم شده است. وی که دارای تابعیت ایرانی - انگلیسی است، یک دختر دو ساله دارد که درحال‌حاضر والدینش از او نگهداری می‌کنند. باقر نمازی ۸۰ ساله نیز دارای تابعیت ایرانی- آمریکایی و بازنشسته صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل است که به ادعای احمد شهید، از ماه فوریه تاکنون در بازداشت به‌سر می‌برد و اتهامات وی نیز مشخص نیست. کمال فروغی، تاجر ۷۷ ساله، تابعیت ایرانی- انگلیسی دارد و در ماه می ۲۰۱۱ به اتهام جاسوسی بازداشت و به هشت سال حبس محکوم شد.احمد شهید در حالی آزادی این زندانیان را خواستار شده است که این افراد به دلایل مشخص و پس از محاکمه در دادگاه‌های ایران و گذراندن مراحل قانونی، محکوم شده‌اند. گفتنی است، مقامات ایران همواره اعلام کرده‌اند گزارشگر ویژه را برای ایران قبول ندارند؛ ولی همیشه حاضر به گفت‌وگوهای دوجانبه درباره مسائل حقوق بشری هستند.

کانادا قطع رابطه با ایران را اشتباه خواند

● **ایرنا:** «جاستین ترودو»، نخست وزیر کانادا، روز جمعه، تعطیلی سفارت این کشور در تهران و قطع رابطه دیپلماتیک با ایران را تصمیمی اشتباه خواند و تأکید کرد: اقدام دولت پیشین کانادا در تعطیلی سفارتمان در تهران، تصمیمی صرفا ایدئولوژیک و سیاسی بود.این نخستین‌بار نیست که یک مقام ارشد کانادایی بر تصمیم اشتباه دولت پیشین این کشور در قطع رابطه دیپلماتیک با ایران، اذعان می‌کند. پیش‌تر «استفان دیون»، وزیر امور خارجه کانادا، نیز گفته بود تعطیلی سفارت این کشور در تهران و قطع رابطه دیپلماتیک با ایران از سوی دولت پیشین کانادا، اشتباه بوده است.دولت پیشین کانادا که موضعی سرسخت در برابر ایران داشت، اواخر تابستان سال ۱۳۹۱ اعلام کرد روابط دیپلماتیک بین کانادا و ایران به حالت تعلیق درآمده است. از آن زمان تاکنون، روابط دیپلماتیک ایران و کانادا قطع بوده؛ اما با روی‌کارآمدن دولت جدید کانادا به نخست‌وزیری ترودو و اعلام توافق برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، کانادا موضع ملایم‌تری در قبال ایران گرفته است.